

PGA VOETBAL

BRASILIA O SABOR DE SER MAIS VIVO 4G VIVO 4G VIVO 4G BRASILEIRÃO CHEVROLET Itaú Itaú Itaú Itaú FAM FACULDADE DAS AMÉRICAS

OPGESTELD DOOR:
ONDERSTEUNINGSTEAM PGA-V

INLEIDING

Over deze informatiemap

Voor u ligt de informatiemap met daarin informatie over de specifieke toepassing van de persoonsgerichte aanpak voetbal.

Deze map wordt u aangeboden vanuit het ondersteuningsteam persoonsgerichte aanpak voetbal (PGA-V). Het Ondersteuningsteam PGA-V is van 2019 tot 2025 aangesteld geweest om BVO-gemeenten te ondersteunen in het proces om te komen tot een effectief (PGA) samenwerkingsconstruct binnen het betaald voetbal. Voor meer informatie over de aanleiding en het ontstaan van het ondersteuningsteam verwijzen wij u door naar de site, veiligewedstrijd.nl. Tevens kunt u op deze site terecht voor meer praktijkvoorbeelden maar ook voor de juridische kaders rondom de PGA-V.

1. **Wat is PGA Voetbal**
2. **Deelnemers PGA-V**
3. **PGA-V in de praktijk**
4. **Randvoorwaarden PGA-V**
- **Praktijkdocumenten**

Doel

De map heeft als doel partijen vanuit de zogenoemde ‘lokale vierhoek’, te weten de Gemeente (regiehouder), Politie, het Openbaar Ministerie (OM) en de betaald voetbalclub (BVO) inzicht rondom de mogelijkheden te geven in het opzetten of versterken van een PGA-V en zo onderlinge samenwerkingen en informatiedeling te versterken met als doel veilig en gastvrij voetbal.

‘Couleur locale’

Deze map is met veel zorg samengesteld, desondanks kan de lokale situatie afwijken van hetgeen beschreven. De inhoud van de informatiemap is geen blauwdruk voor het inrichten van een PGA. Iedere regio kenmerkt zich met verschillende lokale situaties, van daaruit is de PGA-V lokaal in te kleuren en kan er bijvoorbeeld gebruik gemaakt worden van bestaande overlegstructuren.

1 WAT IS PGA VOETBAL?

OORSPRONG VAN EEN PERSOONSGERICHTE AANPAK (PGA)

De PGA kent haar oorsprong vanuit de zorgsector. Een PGA is een integrale, op de persoon en zijn (gezins)systeem toegesneden mix van bestuurlijke, strafrechtelijke, zorg en overige interventies. De PGA heeft als doel om het afglijden naar criminaliteit en het verslechteren van een situatie te voorkomen. Omdat een PGA een toegesneden mix van interventies betreft wordt er een procesregisseur aangesteld die verantwoordelijk is voor het organiseren van een multidisciplinair overleg en het houden van regie op uitvoer van opgelegde interventies. Uitgangspunt voor de persoonsgerichte aanpak is een maatwerkaanpak met mogelijke combinaties van preventie, zorg en hulpverlening, straf-, civiel-, en bestuursrechtelijke instrumenten. De kracht van de PGA zit in het bundelen van kennis, ervaring en bevoegdheden van partners.

Toepassing van een PGA in het Voetbal

De persoonsgerichte aanpak voetbal is net als de reguliere PGA een samenwerkingsverband van verschillende partijen met daarin een toegesneden mix van bestuurs-, civiel- en strafrechtelijke aanpakken waar ook zorg en overige interventies in toegepast kunnen worden. Echter, de PGA-V richt zich specifiek op voetbal gerelateerde incidenten waarbij er niet per definitie direct sprake is van multiproblematiek. Naast de toegepaste sanctionerende interventie is het primaire doel dat er een preventieve werking ontstaat welke voorkomt dat een persoon recidiveert in ongewenst gedrag en/of het overtreden van huisregels.

Een PGA kan als instrument lokaal ingezet worden om ordeverstoring rondom betaald voetbal tegen te gaan: Denk hierbij aan de aanpak van ordeverstoring gedrag van supporters, zoals het gebruik van vuurwerk, geweld en uitingen van racisme en/of discriminatie. Het betreft dan ook een aanpak van gedrag als randvoorwaarde die bijdraagt aan 'veilig en gastvrij voetbal'. Daarnaast is de PGA-V een middel dat voorkomt dat er (te snel) naar generieke maatregelen wordt gegrepen.

Onderscheidend vermogen van de PGA-V

De PGA-V onderscheidt zich van repressieve aanpakken doordat de maatregelen specifiek toegespitst worden op de individuele persoon. Per 'ordeverstoring' wordt tijdens het casusoverleg besloten welke interventie(s) of sanctie(s) het hardnekkig overlastgevend gedrag doorbreken en ingezet moeten worden.

Een PGA in een betaald voetbal gemeente is een aanvulling op al bestaande (ambtelijke of bestuurlijke) veiligheidsoverleggen en vervangt deze dus niet.

2 DEELNEMERS PGA-V

Een 'PGA Voetbal' is een samenwerkingsverband tussen de gemeente, politie, Openbaar Ministerie en de Betaald Voetbalorganisatie (BVO) op lokaal niveau. De gemeente is ook trekker van een PGA.

Rol Gemeente:

De gemeente heeft de regie op het lokale integraal veiligheidsbeleid. De gemeente is daarmee ook initiatiefnemer en trekker van een PGA en is voorzitter van het casusoverleg in aanwezigheid van een vertegenwoordiger van politie, OM en de BVO.

De gemeente organiseert en regisseert de samenwerking tussen de betrokken partijen en ziet erop toe dat de persoonsgerichte aanpak wordt uitgevoerd.

In de ideale situatie is het gemeenten aan te raden te werken met een PGA-expert die overzicht heeft over de mogelijk in te zetten interventies en die taken naar samenwerkende partners kan uitzetten. Dit voorkomt dat de gemeentelijk voorzitter het proces kan blijven overzien en deze rol er niet bovenop krijgt.

Wat doet het samenwerkingsverband PGA in een betaald voetbal gemeente?

De betrokken partijen nemen zowel preventieve- als repressieve maatregelen die hardnekkige patronen van criminaliteit en overlast een halt toe roepen. Ook kunnen geprioriteerde personen naar een specifiek traject (begeleiding, zorg, sanctionering, scholing etc.) worden geleid. Daarbij is zowel aandacht voor de persoon zelf als zijn leefwereld. Gemeente, OM, politie en BVO bepalen in overleg of en welke aanpak zij opleggen. Daarnaast heeft het PGA Voetbal ook een signaleringsfunctie wat betreft ontwikkelingen over ongewenste gedragingen in het voetbal.

Vanuit dit samenwerkingsverband kan er steeds meer aan de voorkant gewerkt worden waarbij partijen preventief werken om excessen te voorkomen. De PGA-V zorgt voor herkennen en herkenning van de potentiële overlastgever en jonge/nieuwe aanwas adequater voorkomen wordt. Hierdoor ontstaat er minder ruimte voor negatief en ongewenst gedrag.

3 PGA-V IN DE PRAKTIJK

Voetbalclub, politie en het OM stemmen onder regie van de gemeente af welke mogelijkheden er zijn om daders van voetbalvandalisme en geweld aan te pakken bij ordeverstoringen in het voetbal, waaronder ook racisme en discriminatie. Per orderverstoorder kijkt het PGA-V welke interventie(s) hardnekkig gedrag van ordeverstoringen doorbreekt. De PGA-V draagt bij aan (vroeg)signalering van misstanden en misdragingen en een afhandeling op maat. Deze werkwijze draagt bij aan het beheersbaar houden van problematiek in het voetbal. Op basis van een (verkregen) informatiepositie kunnen partijen adequaat optreden wanneer het toch mis dreigt te gaan en escalatie voorkomen. Daaraan gepaard gaat er een preventieve werking uit naar 'alle supporters' en op individueel niveau is de aanpak dusdanig op de persoon gericht dat daar

een preventieve werking vanuit gaat richting het individu. De preventie is in deze preventie op recidive en geen (specifieke) preventie op first-offenders.

Casusoverleg

Om een gezamenlijke informatiepositie op te bouwen ten behoeve van de persoonsgerichte aanpak van ordeverstoorers in en om het voetbal vindt er frequent een PGA-overleg plaats waarin casuïstiek over voetbalgerelateerde incidenten en betrokken supporters worden besproken. Hierbij zijn partijen (Gemeente, Politie, OM en de BVO) uit het samenwerkingsverband aanwezig onder regie van de gemeente.

In het casusoverleg wordt besproken welke maatregel(en) aan de betrokken supporter opgelegd kunnen worden. Na inventarisatie van mogelijke maatregelen, behoeften en wensen stelt de lokale vierhoek een plan van aanpak op met daarin voorgestelde interventies. Bijvoorbeeld een interventie met een wijkagent en/of de BVO, een doorverwijzing naar de gedragscommissie tot een strafrechtelijke maatregel.

3.1 HOE MAAK JE EEN CASUSOVERLEG SUCCESVOL?

Na het besluit voor een PGA-V wil je effect sorteren. Om dit te bewerkstelligen is het van belang processen te formaliseren. Een aantal voorbereidingen zijn noodzakelijk om te komen tot een goed samenwerkingsverband tussen de deelnemende PGA-V-partijen. Het opzetten van een samenwerkingsverband gaat uit van vijf theoretische fasen:

Fase 1: Sitatieverkenning

In zijn algemeenheid is het doel van de persoonsgerichte aanpak bekend bij de partijen. Echter, wanneer er besloten wordt te gaan werken met een PGA-V is het niet vanzelfsprekend dat alle partijen hetzelfde doel in beeld hebben. In de verkenningfase maken partijen inzichtelijk welke belangen er spelen op individueel, organisatie- en het uiteindelijke collectieve niveau. In deze fase is het belangrijk om helder te krijgen hoe partijen erin staan informatie te delen en daarbij ook het besef hebben dat deze informatiedeling van essentieel belang is in het traject om uiteindelijk te komen tot een succesvolle PGA-V.

Fase 2: Verdiepen

In deze fase geven de partijen meer kleur en inhoud aan de beelden die zij hebben rondom de PGA-V-samenwerking. De betrokken partijen worden steeds concreter over de gedeelde doelstellingen in relatie tot het eigen belang. Doel van deze fase is verdieping aan te brengen en 'met de billen bloot' te gaan waarbij commitment ontstaat. Deze fase kan worden afgesloten met een intentieverklaring waarin partijen hun gezamenlijke doelstelling op papier zetten.

Fase 3: Overeenkomen, koers en richting van de samenwerking

In deze fase worden gezamenlijke opvattingen over de PGA-samenwerking vertaald richting concrete afspraken. Denk daarbij aan wijze van informatiedeling, frequentie van overleggen en rol in het inhoudelijke verloop vanuit de PGA-V. Dit kan door het opstellen van een samenwerkingsconvenant PGA-V of het toevoegen van een bijlage aan het reguliere convenant.

Fase 4: Vormgeven van de PGA-V

In deze fase wordt er concreet gewerkt aan de inhoud van de samenwerking. Zaken als wie waarbij verder mogelijk betrokken kunnen worden, het bepalen of opstellen van criteria van een (de)escalatieladder met de daarbij behorende te nemen stappen worden in deze fase geformaliseerd. Dit zorgt ervoor dat verwachtingen helder zijn en welke concrete ‘producten’ er klaarliggen om in te zetten, zoals bijvoorbeeld een waarschuwingsbrief.

Fase 5: Uitvoeren en vernieuwen van de samenwerking

Uiteindelijk wordt de PGA-V in de praktijk uitgevoerd. Tijdens het uitvoeren zal de regisseur het proces in de gaten blijven houden en naast de inhoudelijke afspraken zorgdragen voor de interne afspraken tussen de samenwerkende partijen.

3.2 UITWERKING SAMENWERKINGSSTAPPEN

Stap 1: Vraagstelling

Bij de vraagstelling wordt een casus ingebracht. Hierbij is het belangrijk om het achterliggende doel van degene die de casus inbrengt te achterhalen. Daarnaast maken partijen inzichtelijk wat de historie is van de casus, welke organisaties al betrokken zijn (geweest) en welke interventies (al) zijn ingezet.

- ! Bespreek voorafgaand het overleg welke personen er worden besproken zodat alle deelnemende partijen hun huiswerk kunnen doen.

Stap 2: Beeldvorming

Bij beeldvorming brengen alle aanwezigen de relevante informatie in die zij mogen delen waardoor een gezamenlijk beeld ontstaat van de casus (aard en omvang problematiek, oorzaken en mogelijke gevolgen). Op basis van het verkregen beeld kan een triage plaatsvinden.

- ! In deze fase is echt alle informatie die beschikbaar is over een persoon noodzakelijk. Wanneer partijen met een bepaald belang informatie achterwege laten dan mondt het uit in een ‘schijnoverleg’.

Stap 3: Oordeelsvorming

Bij de oordeelsvorming vormen de betrokkenen een oordeel over de geconstateerde problematiek en wegen zij mogelijke interventies tegen elkaar af die zij kunnen inzetten in de casus ten behoeve van de persoonsgerichte aanpak van de ordeverstoorder.

Op- of afschalen?

In het PGA-V overleg kan bij de prioritering of bij triage van ordeverstoorers blijken dat één of meerdere personen op hetzelfde moment ook onderwerp van gesprek zijn in andere casussen. In dat geval kunnen de deelnemende partijen besluiten om de persoonsgerichte aanpak (tijdelijk) op te schorten om de aanpak van de andere (zwaardere) delicten niet te verstoren. Ook kunnen zij besluiten om op te schalen naar een ander casusoverleg. Bijvoorbeeld bij een persoon die betrokken is bij ondermijnende georganiseerde criminaliteit, zoals grootschalige drugshandel waarvoor het netwerk van voetbalsupporters wordt misbruikt.

Stap 4: Besluitvorming

Bij besluitvorming stellen deelnemers tijdens het casusoverleg een definitief plan van aanpak vast. Een aanpak bestaat uit 1 of meerdere interventies. Dit zijn interventies uit het strafrecht, bestuursrecht en civielrecht. Daarnaast zijn er alternatieve trajecten beschikbaar voor een persoonsgerichte aanpak. Zie voor meer informatie over in te zetten interventies: www.veiligewedstrijd.nl

Stap 5: Bewaken van de aanpak

Bij het bewaken van de aanpak worden de (voorlopige) resultaten van de persoonsgerichte aanpak van de ordeverstoorer gemonitord en gaat men na of de (voorgenomen) interventies uit het plan van aanpak succesvol worden uitgevoerd. De regisseur (gemeente) ziet erop toe dat de persoonsgerichte aanpak van de ordeverstoorer daadwerkelijk wordt uitgevoerd en dat dit leidt tot het beoogde resultaat.

3.2 TRIAGE: OP OF AFSCHALEN?

Wanneer er zich incidenten hebben voorgedaan is het belangrijk dat ketenpartners met elkaar afstemming opzoeken over het eventueel overgaan op het nemen van maatregelen. Een wedstrijd wordt nabesproken en vanuit dat overleg wordt bepaald of hij/zij naar een PGA-V gaat. Deze maatregelen zijn uiteraard afhankelijk van de gebeurtenis en/of het een incident betreft welke afkomstig is van een groep of van een individu. Er blijft altijd onderscheid bestaan tussen collectieve en individuele straffen. Voor beiden geldt dat het voor supporters duidelijk moet zijn dat partijen ten alle tijden zullen ingrijpen en optreden wanneer er (strafrechtelijke) overtredingen plaatsvinden.

Om eenduidigheid te verschaffen over hoe overlastgevende supporters aangepakt kunnen worden en welk traject doorlopen wordt kan onderstaand triagemodel toegepast worden.

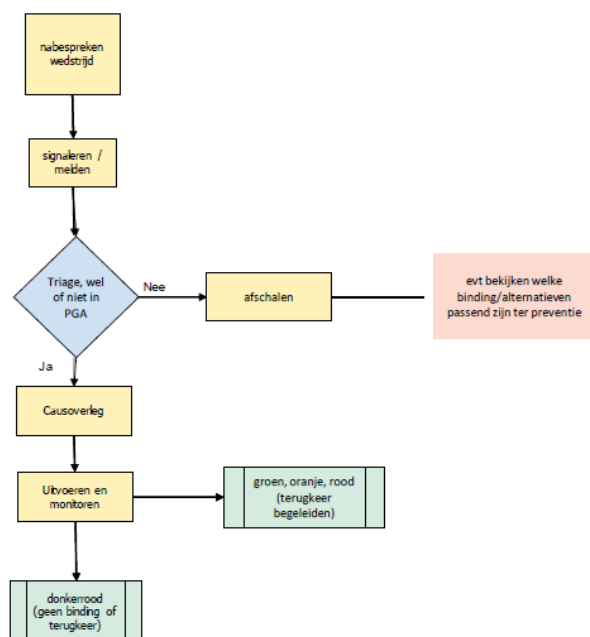

Figuur 1 Opschalingsmodel naar voorbeeld gemeente Arnhem

In bovenstaand triagemodel worden geprioriteerde supporters voor de PGA-V in vier categorieën ingedeeld, van groen naar zwart. Vanuit de triage kan bepaald worden in welk traject de overlastgevende voetbalsupporter geplaatst wordt en welk traject daaruit voortvloeit. Doel is herhaling van een bepaalde gedraging voorkomen, gericht aanpakken zodat de overlastgever niet afglijdt en problematiek verergerd.

3.2.1 Criteria inzet PGA-V traject op overlastgevende supporter

Na iedere wedstrijd vindt er normaliter een nabespreking plaats over de wedstrijd. Tijdens dit overleg worden verschillende signalen, meldingen en incidenten besproken. Vanaf dat moment wordt besloten of de overlastgever in de PGA-V past. Als dat niet het geval is dan wordt er afgeschaald en kan bekeken worden welke alternatieven er mogelijk nodig zijn om herhaling te voorkomen. Soms volstaat een ‘simpele’ waarschuwing al. Als het gepleegde incident wel gecategoriseerd wordt vanuit de PGA-V dan wordt de overlastgever overgedragen om besproken te worden in het casusoverleg PGA-V. Aan de hand van de triagekleuren wordt het specifieke traject toegepast.

4 RANDVOORWAARDEN PGA-V

- **Een goede informatiepositie:** Een goede gezamenlijke informatiepositie is een vereiste om interventies gericht en in samenhang onder regie van de gemeente in te zetten. Om informatie rechtmatig en doelmatig te kunnen delen is een convenant en een privacy protocol vereist. Lees meer over het juridisch kader voor informatiedeling op de website www.veiligewedstrijd.nl.
- **Samenwerking:** Kennen en gekend worden, heldere werkafspraken, betrokkenheid, openheid en een vaardige, enthousiaste aanjager zijn sleutelbegrippen binnen samenwerken. Als goed in beeld is wie welke maatregelen neemt, zal de doelmatigheid van de inspanningen toenemen. Dat voorkomt dubbel werk en biedt ruimte voor verdere samenwerking tussen de partijen. De partijen formuleren samen doelstellingen waarop ze elkaar kunnen aanspreken en afrekenen. Deze gemeenschappelijke aanpak werkt motiverend. Een partij zal niet snel als enige afhaken.
- **Verantwoordelijkheid nemen:** Iedere partner heeft een eigen verantwoordelijkheid op het gebied van voetbal en veiligheid. De PGA-V is een onderdeel daarvan, maar kan niet op zichzelf staan. De BVO is verantwoordelijk voor de orde en veiligheid in het stadion en op het stadionterrein en heeft daarnaast een rol in verkeersregeling en crowdmanagement in de omgeving rond het stadion. De gemeente is verantwoordelijk voor de veiligheid en openbare orde buiten het stadionterrein en zet daarvoor de politie en BOA's in. Het OM is verantwoordelijk voor de opsporing van strafbare feiten en vervolging van verdachten en zorgt dat de voetbal-OvJ aansluit en op de hoogte is van de lokale aanpak. Partners hebben binnen hun verantwoordelijkheid de taak om kennis te hebben van doelgroep supporters, pas daar begint het werk binnen de PGA-V. Het kennen en gekend worden van/door supporters is in basis de taak van de BVO binnen de PGA-V. Het kennen en gekend worden van/door supporters door de politie kan van belang zijn voor het handhaven van de openbare orde buiten het stadion en wordt door veel politieteams voortvarend opgepakt. Dit is geen kerntaak van de politie maar wordt wel van harte aangeraden om de samenwerking te bevorderen.
- **Voldoende kennis/expertise:** Voor alle stappen in het werkproces zijn voldoende hulpmiddelen en instrumenten om misstanden en misdragingen te signaleren een vereiste. Ook heeft het PGA-samenwerkingsverband hulpmiddelen nodig om informatie aan te dragen voor het PGA-casusoverleg. Zie bijvoorbeeld de applicatie PGA Voetbal [link] welke beschikbaar gesteld kan worden door ons ondersteuningsteam.
- **Verantwoordelijkheid nemen en Commitment:** Betrokkenheid van alle samenwerkingspartners is cruciaal voor het slagen van de persoonsgerichte aanpak. Partijen maken voldoende capaciteit en middelen vrij om deel te nemen aan het PGA-casusoverleg en de opgelegde interventies uit te voeren. Dit betekent dat gemeente, politie, OM en de BVO een medewerker afvaardigen naar het PGA-casusoverleg met voldoende doorzettingsmacht in de eigen organisatie.
- **Convenant:** Betrokken partijen kunnen een samenwerkingsconvenant opstellen én ondertekenen om de PGA-samenwerking te bekrachtigen. In dit convenant kunnen de beoogde doelstellingen, vereiste capaciteit en middelen, taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de partners worden opgenomen.

PRAKTIJKDOCUMENTEN

VOORBEELDBRIEF 1 - Waarschuwing

naam
adres
postcode + woonplaats

Datum :
Zaaknummer :
Contactpersoon :
Telefoonnummer :

Onderwerp: overlast rondom [VOETBALCLUB]

Geachte heer of mevrouw,

U heeft op een stadionverbod ontvangen waarbij Vitesse u de toegang ontzegt tot het station [DESBETREFFEND STADION] Deze ontzegging is u opgelegd vanwege geconstateerde misdragingen in dan wel rondom het stadion.

Ook komt u vanaf [MOMENT] meerdere keren voor in de registraties van de politie [NAAM EENHEID] en bent u op aangehouden op hette [PLAATS].

Overlast moet stoppen

Wij blijven handhaven en optreden tegen wangedrag. De politie zal niet schromen om aanhoudingen te verrichten en – als de overlast blijft aanhouden – zullen we niet schromen om een algeheel gebiedsverbod uit te vaardigen.

Omdat wij ons zorgen maken over uw gedrag hebben wij u aangemeld voor het Zorg- en Veiligheidshuis regio Arnhem. Hier bespreken wij samen met onze partners een plan van aanpak. Meer informatie over hoe wij omgaan met uw gegevens vindt u in de bijgevoegde privacy brief.

Uitnodiging

Graag gaan we samen met u in gesprek om uw visie over de situatie te vernemen en kunt u aangeven hoe u over de situatie denkt. Daarnaast kan ik het één en ander toelichten over het Zorg- en Veiligheidshuis. Daarvoor nodigen we u uit op het **[ADRES]**.

We zijn daarvoor in de gelegenheid op **[DATUM + TIJDSTIP]**

Als we u op de genoemde datum niet kan kunt u kan via bovengenoemd telefoonnummer een afspraak maken.

Met vriendelijke groet,
[NAAM AFZENDER]
Adviseur openbare orde en veiligheid
Gemeente Arnhem

VOORBEELDBRIEF 2 – Herhaaldelijke overlast

naam
adres
postcode + woonplaats

Datum :
Zaaknummer :
Contactpersoon :
Telefoonnummer :

Onderwerp: Veroorzaken ernstige en herhaaldelijke overlast

Geachte heer of mevrouw,

U heeft op een stadionverbod ontvangen waarbij Vitesse u de toegang ontzegt tot het stadion [NAAM STADION] Deze ontzegging is u opgelegd vanwege geconstateerde misdragingen in dan wel rondom het stadion.

U komt in de periode van20[..] tot20[..] maar liefst 26 keer voor in de registraties van de politie. Dit is bijzonder veel. De door u gepleegde overlast houdt o.a.in: belediging en geweldsaanwending.

Overlast moet stoppen

Wij blijven handhaven en optreden tegen wangedrag. De politie zal niet schromen om aanhoudingen te verrichten en – als de overlast blijft aanhouden – zullen we niet schromen om een algeheel gebiedsverbod uit te vaardigen.

Uitnodiging

Graag gaan we samen met de wijkagent en u in gesprek om uw visie over de overlast te vernemen en kunt u aangeven hoe u over de situatie denkt. Daarvoor nodigen we u uit op het stadhuis aan de Koningstraat 38 te Arnhem.

We zijn daarvoor in de gelegenheid op **[DATUM + TIJDSTIP]**

Als we u bij de uitreiking van deze brief niet persoonlijk treffen kunt u kan via bovengenoemd telefoonnummer een afspraak maken.

Met vriendelijke groet,

[NAAM AFZENDER]
Adviseur openbare orde en veiligheid
Gemeente Arnhem